

Діяльність місцевих органів самоврядування

Бонадар Владислав Михайлович,
студент 4 року навчання бакалавра
за спеціальністю «Економічна теорія та
економічна політика»

ХНЕУ ім. С. Кузнеця

В більшості розвинутих країн акцентується значний інтерес до підвищення ефективності управлінської діяльності та її оцінки. Ефективне управління на державному та місцевому рівнях виступає однією з важливих умов для забезпечення сталого соціально-економічного розвитку територій та поліпшення життя населення.

Сьогодні Україна вже відбулася адміністративна реформа, головними завданнями якої має стати “децентралізація державної влади та деконцентрація владних повноважень, зміцнення організаційної, правової та фінансово-економічної самостійності місцевого самоврядування, формування самодостатніх, дієздатних територіальних громад”. Ще однією з цілей адміністративної реформи є формування системи місцевого управління, яка наблизиться до потреб і запитів людей, а головним пріоритетом її діяльності буде служіння народові, національним інтересам. Ця система управління буде підконтрольною народові, прозорою, побудованою на наукових принципах і ефективною” [3].

Таким чином, проблема оцінки роботи влади з точки зору її ефективності та відповідальності вже активно розглядається на міжнародному рівні. Тому важливим завданням в контексті впровадження значущого комплексу реформ в Україні є розробка методології для оцінки ефективності управління громадськими справами та стандартів якості управлінських процедур. Проте практика оцінки діяльності органів місцевого виконавчого управління свідчить про недосконалість системи, яка використовується для оцінки їх ефективності.

Незважаючи на актуальність проблеми ефективності

органів місцевого самоврядування, підходів до визначення даної категорії не багато. Найчастіше в основі процесу визначення ефективності лежить цільовий підхід (ступінь досягнення поставлених цілей суб'єктом управління). Однак при визначенні ефективності місцевого управління не менш важливим є функціональний підхід, який передбачає розмежування областей оцінки ефективності в залежності від функцій органів місцевого самоврядування. Вивчення думок теоретиків місцевого управління з питання природи органів місцевого самоврядування, а також дослідження основних повноважень органів місцевого самоврядування, закріплених законодавчо, дозволило виділити наступні основні функції органів місцевої влади [2]:

надання муніципальних послуг населенню;

управління комплексним соціально-економічним розвитком території;

управління місцевим господарством.

Для розуміння внутрішньої сутності оцінки і ефективного її застосування необхідно розрізняти оцінку як функцію, оцінку як процес і оцінку як результат [1]. Оцінювання полягає у порівнянні двох об'єктів між собою або з третім об'єктом, що виконує роль еталону. Цей процес визначає ступінь відхилення або наближення до еталону чи частоту прояву конкретних якостей. У контексті управлінських рішень оцінка ґрунтується на порівнянні нормативної та фактичної моделей ситуації, явища чи процесу. Перша з них виступає як еталон, тоді як друга – як об'єкт порівняння. Це порівняння виконується за допомогою спеціальних методів та процедур і в основному ґрунтується на оцінці відповідності рішення та процесу його прийняття встановленим нормам, правилам та нормативним актам.

Запровадження критеріїв оцінки сприяє поліпшенню ефективності діяльності органів влади: оцінка надає інформацію, яку органи влади використовують для прийняття управлінських рішень, що удосконалює якість

їх діяльності та підвищує відповідальність органів влади перед населенням через контроль за поточним виконанням і плануванням на майбутнє з більшою точністю і гнучкістю [10]. Тому оцінка ефективності у загальному розумінні – ступінь досягнення мети або відношення досягнутого результату до поставленої мети.

Ефективність системи місцевого управління залежить не лише від організаційної побудови, ресурсного забезпечення, а й від професійності обранців та врахування ними чинників зовнішнього середовища, які можуть бути не підконтрольними управлінню і тому впливатимуть на ефективність управлінської діяльності. Тому кроком уперед буде не просто вдосконалення внутрішніх процесів управління або підвищення його ефективності, а особливо зосередження на якості послуг. Якість і оцінка якості – невід’ємні компоненти побудови нової державно-громадської системи управління[4]. Як зазначають зарубіжні науковці, “систематичний незалежний перегляд якості надання послуг повинен мати двоякий ефект: підвищення якості послуг і сприяння досягненню кращих результатів...; виявлення ступеня неоднорідності якості послуг, що впливатиме на споживацький вибір...” [5].

Висновок. Таким чином, ефективність управління визначається як досягнення конкретної управлінської мети з урахуванням реальних та соціально корисних результатів при оптимальному використанні ресурсів та зусиль у відповідний строк із урахуванням зовнішніх та внутрішніх умов. Отже, подальші дослідження в цій сфері мають на меті уточнення та удосконалення наявних критеріїв оцінки управління в Україні, а також розробку більш ефективних методик оцінки діяльності місцевих урядовців. Важливо зазначити, що не завжди потрібно вигадувати щось нове; вивчення та можливе використання зарубіжного досвіду у контексті українських реалій також є важливим аспектом у досягненні успіху в управлінні.

Література:

- 1.Бабінова О. О. Критерії оцінки ефективності діяльності органів

місцевого самоврядування: світовий досвід та Україна / О. О. Бабінова // Стратегічні пріоритети. – 2007. – № 2 (3). – С. 73–78.

2. Олійник Д. В. Сучасні методи оцінки ефективності діяльності органів державного управління. Ефективність державного управління. - 2013. - 34. - С. 275-283.

3. Ведурн Е. Оцінювання державної політики і програм : навч. посіб. / пер. з англ. В.В. Шульга. Київ : Всесвіт, 2003. 350 с.

4. Розвиток партнерства між місцевою владою та недержавним сектором у сфері надання громадських послуг : моногр. / О. В. Берданова, В. М. Вакуленко, М. Д. Василенко, О. В. Галацан [та ін.] ; за ред. Ю. П. Лебединського. – Ужгород: Патент, 2003. – 192 с.

5. Уряд для громадян. Ініціативи щодо поліпшення якості послуг – Львів : Львів. філіал УАДУ, 2000. – 293 с.

Науковий керівник: к.е.н., доц. Ю. Ю. Лола